

Nr 40.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tilläggspension åt skeppsmättningsöverkontrollören och överinspektören hos kommerskollegium K. O. Larsson; given Stockholms slott den 21 januari 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlatande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

G. Malm.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 21 januari 1921.

Närvarande:

Statsministern friherre DE GEER, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, TAMM, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Malm, anförde:

I två särskilda skrivelser den 4 mars och den 26 augusti 1920 har kommerskollegium hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärd för beredande av en årlig pension å 5,000 kronor åt skeppsmättningsöverkontrollören och överinspektören hos kollegium Karl Oskar Larsson.

Av en förstnämnda skrivelse bifogad tjänsteförteckning framgår, att Larsson, som är född den 7 november 1853 och som den 12 december 1919 av Kungl. Maj:t utnämnts och förordnats att från och med den 1 januari 1920 vara innehavare av ovanberörda tjänst, varit anställd vid statens järnvägsbyggnader under tiden den 11 juni 1877—den 28 februari 1882, tjänstgjort å järnvägsstyrelsens kontrollkontor under tiden den 1 mars 1882—den 3 juni 1889 samt bestritt av generaltullstyrelsen meddelade förordnanden såsom skeppsmätare i Stockholm under tiden den 1 juni 1882—den 31 augusti 1889, såsom skeppsmätningsskontrollör i Stockholm under tiden den 1 september 1889—den 30 juni 1891 och såsom skeppsmätningsoverkontrollör under tiden den 1 juli 1891—den 31 december 1919.

Larssons med nu innehavande tjänst förenade avlöningsförmåner utgöra — oavsett tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg — 7,500 kronor, därav 4,400 kronor lön, 600 kronor ortstillägg och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar. Från och med den 1 juli 1920 åtnjuter Larsson, jämlikt beslut av Kungl. Maj:t den 19 november 1920, ålderstillägget å lönen, 600 kronor.

Jag tillåter mig i detta sammanhang erinra, att Kungl. Maj:t den 17 september 1920 medgivit, att Larsson må efter uppnådd ålder av 67 år tillsvidare under ett år kvarstå i tjänsten.

I sin förenämnda skrivelse den 4 mars 1920 anför kommerskollegium huvudsakligen följande.

*Kommerskollegii skrivelse
den 4 mars
1920.*

Larsson, som den 7 november 1920 komme att uppnå en ålder av 67 år och som enligt gällande pensionsbestämmelser vid denna tidpunkt vore skyldig att avgå från sin tjänst, innehade, såsom av tjänsteförteckningen framginge, 43 tjänsteår i statens tjänst. Därest Larsson kunde anses hava innehaft tjänsten under en tid av minst fem år, vore han således berättigad att vid avgången från densamma komma i åtnjutande av full pension, d. v. s., då Larsson icke åtnjöte ålderstillägg, 4,400 kronor. Den omständigheten, att Larsson på grund av det långa dröjsmålet med realiserandet av det redan år 1908 avgivna förslaget om kollegii omorganisation icke kunnat komma i åtnjutande av det till 600 kronor uppgående ålderstillägget å lönen, syntes kollegium emellertid icke böra ligga hindrande i vägen för Larsson att bliva tillerkänd full pension, beräknad efter högsta pensionsunderlaget å tjänsten, 5,000 kronor, varom kollegium nu ville göra hemställan. Skulle Larsson däremot icke kunna anses hava innehaft samma tjänst i fem år och sålunda författningsenligt vara berättigad att komma i åtnjutande av pension

till allenast ett mycket ringa belopp, hemställde kollegium, att Kungl. Maj:t, med hänsyn till de i ärendet föreliggande särskilda omständigheterna, måtte vidtaga åtgärd för beredande av pension åt Larsson, i enlighet med vad kollegium ovan ifrågasatt.

I ovanberörda skrivelse den 26 augusti 1920 återupprepar kommerskollegium, under hänvisning till av kollegium i särskild skrivelse med stöd av bestämmelserna i kungörelsen den 7 maj 1920 (nr 212) gjord hemställan om ålderstillägg från och med den 1 juli 1920 åt Larsson — vilken hemställan sedermera, såsom ovan anförts, av Kungl. Maj:t bifallits — sin framställning om pension åt Larsson.

*Kommerskollegii skrivelse
den 26 augusti
1920.*

På grund av särskilda remisser har statskontoret över berörda framställningar avgivit utlåtanden, dagtecknade den 11 mars och den 13 november 1920.

I sitt förstnämnda utlåtande anför statskontoret — efter anmärkning att Larsson, såvitt handlingarna i ärendet utvisade, innehade mer än 35 för pension beräkneliga tjänsteår — i huvudsak följande.

*Statskontorets
utlåtande den
11 mars 1920.*

Det pensionsbelopp, som borde tillkomma Larsson, vore väsentligen beroende av spörsmålet, om han kunde anses hava under minst fem år innehaft den tjänst, varifrån avgång skulle äga rum. Visserligen syntes den befattning såsom skeppsmättningsöverkontrollör, Larsson på grund av generaltullstyrelsens förordnande bestritt intill utgången av år 1919, hava varit i stort sett förenad med ungefär samma åligganden, som tillkomme honom å hans nuvarande tjänst i kommerskollegium, men hans tjänsteställning måste däremot, enligt vad statskontoret inhämtat, anses hava blivit en helt annan än förut. Hans ställning till generaltullstyrelsen hade nämligen inneburit, att han såsom sakkunnig på skeppsmättningsområdet lämnat styrelsen biträde vid avgörandet av nämnda område berörande frågor, under det att han i kommerskollegium själv vore föredragande i dylika frågor och jämväl i vissa fall hade befogenhet att självständigt fatta beslut. På grund av dessa omständigheter syntes det statskontoret, som om hans nuvarande tjänst icke i pensionsavseende kunde betraktas såsom samma befattning som den, han intill utgången av år 1919 innehaft.

Vid sådant förhållande skulle hel pension för Larsson utgöra medeltalet av de högsta pensionsunderlag, som under vart och ett av de senast förflutna fem åren varit för honom gällande; och skulle alltså dylik pension för honom, vilken först med ingången av år 1920 tillträtt sin tjänst, utgöra en femtedel av pensionsunderlaget, 4,400 kronor, eller

880 kronor. Hade emellertid icke befattningen såsom skeppsmättningsöverkontrollör överflyttats till kommerskollegium, utan Larsson vid den ålder, då i allmänhet avgång från tjänsten plägade äga rum för civil tjänstinnehavare, avgått från befattningen hos generaltullstyrelsen, skulle säkerligen med hänsyn till hans långa verksamhet i statens tjänst honom hava beretts en pension, motsvarande $\frac{2}{3}$ av arvudet vid befattningen, 6,000 kronor, eller alltså 4,000 kronor. Det syntes därför statskontoret skäligt, att pension från allmänna indragningsstaten utverkades åt Larsson till sådant belopp, att detsamma jämte honom författningsenligt tillkommande pension uppginge till 4,400 kronor för år räknat.

Statskontorets
utlåtande
den 13 november
1920.

I sitt den 13 november 1920 avgivna utlåtande förordar statskontoret — under erinran att kommerskollegii hemställan om ålders-tillägg åt Larsson av statskontoret tillstyrkts — framställning till riksdagen om beredande av pension från allmänna indragningsstaten åt Larsson till sådant belopp, att detsamma jämte honom författningsenligt tillkommande pension uppginge till 5,000 kronor. Därest Larsson avginge först under år 1921, vore han berättigad till en pension enligt civila pensionslagen av 2,000 kronor, och skulle tilläggspensionen således utgöra 3,000 kronor.

Departements-
chefen.

I likhet med statskontoret är jag av den uppfattningen, att Larssons nuvarande tjänst icke i pensionsavseende kan betraktas såsom samma befattning som den, han intill utgången av år 1919 hos generaltullstyrelsen innehåft. Under sådana omständigheter skulle Larsson vid avgång från tjänsten under år 1921 icke vara berättigad till pension till högre belopp än 2,000 kronor. Larssons långvariga verksamhet i statens tjänst gör honom emellertid även enligt mitt förmenande väl förtjänt att därutöver komma i åtnjutande av någon fyllnadspension; och anser jag förty, att framställning i sådant syfte bör göras hos riksdagen.

I fråga om fyllnadspensionens storlek är jag ense med ämbetsverken därutinnan, att densamma bör utgå med sådant belopp, att Larsson, tillsammans med vad enligt civila pensionslagen tillkommer honom, i pension erhåller sammanlagt 5,000 kronor eller den pension, som Larsson författningsenligt skulle ägt rätt att uppbära, därest han under en tid av fem år varit innehavare av sin nuvarande tjänst i kommerskollegium. Den omständigheten, att Larsson vid tiden för avgången från tjänsten under endast omkring två år kommer att hava innehåft densamma, uppväges nämligen enligt min mening av den långa tidrymd av icke mindre än $28\frac{1}{2}$ år, Larsson på av generaltullstyrelsen

meddelat förordnande bestritt den med i huvudsak samma åligganden, som tillkomma honom i hans nuvarande tjänst, förenade befattningen såsom skeppsmättningsöverkontrollör, vilken befattning i samband med kommerskollegii omorganisation från och med 1920 års ingång omförvandlats till nu ifrågasvarande skeppsmättningsöverkontrollörs- och överinspektörstjänst hos kollegium.

Jag hemställer därför nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skeppsmättningsöverkontrollören och överinspektören hos kommerskollegium Karl Oskar Larsson må från och med månaden näst efter den, vari under år 1921 avgång från tjänsten äger rum, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta, utöver honom författningsenligt tillkommande pension å 2,000 kronor för år, en tilläggs-pension av 3,000 kronor årligen.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämde, tacktes Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Eduard Francke.